

06.04.2006.

Vol.3 , Broj 13.

Ministarstvo poljoprivrede ,
 šumarstva i vodoprivrede
 Republike Srbije

Izveštaj pripremio : Institut
 za primenu nauke u poljo-
 privredi

Email:
 office@stips.minpolj.sr.gov.yu

telefon:
 011-
 3616283

13

www.stips.minpolj.sr.gov.yu

ŽIVA STOKA

Govedarstvo: Nedeljni pregled		1
Cena prasadi i tovljenika stagnira		2
Cene žive stoke na stočnim pijacama		3
Cene žive stoke u klanicama		4
Cene stoke u EU		5

Na stočnoj pijaci u Zrenjaninu cena priplodnih junica od 200 din/kg. Cene goveda miruju

Nastavlja se bolja ponuda teladi HF rase i u nedelji za nama. Što se cena tiče ostale su nepromenjene, od minimalnih 200 din/kg u Pančevu i Sremskoj Mitrovici do, mak-

simalnih 250 din/kg koliko je postignuto na stočnoj pijaci u Zrenjaninu. Prodaja teladi do 160 kg SM rase u nedelji za nama se odvijala na četrnaest pijaca žive stoke Centralne Srbije i Vojvodine. Ponuda a takođe i tražnja za ovom kategorijom goveda je bila nešto bolja u poređenju sa predhodnom sedmicom. Cene su se kretale u intervalu od 220 din u Požarevcu, Pirotu i Novom Sadu do 270 din/kg u S. Mitrovici, Čačku, Loznici i Obrenovcu. To je ujedno bila i dominantna cena ove nedelje.

U kategoriji junadi HF rase težine do 300 kg nije bilo dominantne cene jer je junad prodavana na tri pijace po sledećim cenama: 130 din/kg S. Mitrovici, 135 din/kg junad se prodavala u Krajevcu dok je u N.Sadu iznosila 140 din/kg. Ponuda i tražnja su bili prosečni. Junad težine do 300 kg SM rase beleži prosečnu ponudu i tražnju, stim što je kvalitet ponuđenih grla bio na zavidnom nivou. Prodaja je zabeležena na deset stočnih pijaca. Minimalnu cenu zabeležili smo u Požarevcu 130 din, a maksimalnu u Novom Sadu 160 din/kg. Blagi skok cene u odnosu na predhodnu nedelju evidentiran je u Novom Sadu za 5 din/kg i Požarevcu za 10 din/kg. Dominirantna cena junadi težine od 300 kg SM rase je iznosila 150 din/kg. Junad preko 480 kg je zadržala cenu od 140 din/

kg. Junad se mogla pazariti na dvanaest stočnih pijaca, a raspon cena je varirao od minimalnih 130 din/kg u Zrenjaninu i Nišu do 150 din u S. Mitrovici i Vranju.

U kategoriji priplodnih junica prvi put je u ovoj godini zabeležena prodaja na pijaci žive stoke u Zrenjaninu, a prodavane su po ceni od 200 din/kg žive mere. Na tržištu priplodnih krava HF i SM rase na stočnim pijacama je ustaljena prodajai kupovina na dve stočne pijace po ceni od 150 din/kg u S. Mitrovici i 170 din/kg u Obrenovcu-Beogradu.

U kategoriji krave za klanje HF rase ponuda i tražnja je kao i predhodnih nekoliko nedelja bila slaba. Prodavane su po minimalnoj ceni od 70 din/kg u Novom Sadu. Za 80 din su se mogle kupiti u Zrenjaninu i S. Mitrovici, dok je maksimalna cena protekle nedelje postignuta u Subotici 85 din/kg. Dominantna cena krave za klanje SM rase je iznosila 100 din/kg. Prodaja je evidentirana na četrnaest stočnih pijaca. Minimalna cena je postignuta u Pirotu i iznosila je 80 din/kg, a maksimalna kao i predhodnih nedelja na stočnoj pijaci u S. Mitrovici i iznosila je 115 din. Do porasta cene je došlo u Subotici za 5 din/kg, Kraljevu i Somboru za 10 din/kg, dok je cena pala u Loznici za 5 din/kg. Ponuda i tražnja su bile na prosečnom nivou.

CENA PRASADI I TOVLJENIKA STAGNIRA

Ponuda svinja u protekloj nedelji (27.03.- 02.04.06.) bila je prosečna. Cena prasadi i tovljenika stagnira.

U protekloj nedelji prasadi do 15 kg prodavana su u od 140 din/kg u Kragujevcu do 200 din/kg u N.Sadu i S.Mitrovici. U odnosu na prethodnu nedelju cena prasadi je viša za 5 din/kg u Požarevcu i 20 din/kg u N.Sadu. Na ostalim pijacama cena prasadi stagnira. Dominantna cena prasadi do 15 kg u protekloj nedelji bila je 180 din/kg.

Prasad do 25 kg žive mere prodavana su u protekloj nedelji od 130 din/kg u Kragujevcu i Kraljevu do 180 din/kg u S.Mitrovici. U odnosu na prethodnu nedelju jedino je na pijaci u Čačku i N.Sadu zabeležen porast cene prasadi za 10, odnosno 20 din/kg dok, a na pijaci u Subotici zabeležen je pad cene prasadi za 10 din/kg. Na ostalim pijacama cena prasadi stagnira. Dominantna cena prasadi do 25 kg u protekloj nedelji bila je 170 din/kg.

Cena tovljenika 80-130 kg stagnira na većini pijaca u Srbiji i kreće se od

80 din/kg (Požarevac) do 100 din/kg (Čačak, Vranje, Zrenjanin). Pad cene tovljenika za 5-10 din/kg zabeležen je na pijaci u Kragujevcu, Kraljevu i Pančevu, a porast cene za 5 din/kg na pijaci u Subotici. Dominantna cena tovljenika 80 – 130 kg u protekloj nedelji bila je 90 din/kg.

Tovljenici preko 130 kg prodavani su od 75 din/kg (Kragujevac, Požarevac) do 90 din/kg (Zaječar, Zrenjanin). Pad cene tovljenika za 10 din/kg zabeležen je u Kragujevcu, Kraljevu i Pančevu, a porast cene za 5 din/kg na pijaci u Smederevu. Dominantna cena tovljenika preko 130 kg bila je u protekloj nedelji 80 din/kg.

Cena krmača za klanje preko 130 kg kreće se od 70 din/kg (N.Sad, Pančevo) do 85 din/kg (Zaječar). U odnosu na prethodnu nedelju pada cene za 10 din/kg zabeležen je u Kragujevcu, Kraljevu i N.Sadu, a porast cene za 5 din/kg u Požarevcu i Smederevu, a za 10 din/kg u Subotici. Dominantna cena krmača za klanje preko 130 kg bila je u protekloj nedelji 75 din/kg.

VESTI

SVET: Goveđa sunderasta encefalopatija (BSE) u opadanju saopštava FAO

Rim - Prema izveštaju FAO-a goveđa sunderasta encefalopatija (BSE), a kod nas poznata pod nazivom bolest ludih krava, je u opadanju svake godine, širom sveta. U poslednje tri godine, godišnje smanjenje ove bolesti iznosi 50%. U 2005., 474 životinje su uginule širom sveta. Upoređujući taj podatak sa 2004. i 878 i 2003. i 1646 slučajeva smanjenje je očigledno. FAO ima razlog za zadovoljstvo znajući da je 1992. ova brojka iznosila 1000. uginulih životinja.

Izvor: Poljoprivreda.info

SCG: Donacija za opremu protiv zaraznih bolesti životinja

Beograd - EU obezbedila donaciju opreme za borbu protiv opasnih zaraznih bolesti životinja poput sli navke, šapa i avijarne influence. Oprema koju će šef Delegacije Evropske komisije u Srbiji i Crnoj Gori ambasador Žozep Joveras i šef Evropske agencije za rekonstrukciju u Srbiji Danijel Đuglaris predati direktoru Uprave za veterinu Ministarstva poljoprivede Dejanu Krnjaiću namenjena je iskorenjivanju bolesti u zaraženom području.

Izvor: www.minpolj.sr.gov.yu

Cene žive stoke - klanice pijace u Srbiji za period 27.03.-03.04.2006. godine

Proizvod	(grad)										(okrug)												
	Beograd	Braničevski	Jablanički	Pčinjski	Juzno-bački	Juzno-banatski	Mačvanski	Kolubarski	Nišavski, Toplički	Podunavski	Rasinski	Raški	Severno-bački	Severno-bački	Srednje-banatski	Sremski	Zaječarski	Zapadno-bački	Zlatiborski	Moravički	Šumadijski	Pomoravski	
Bikovi >500kg/HF	130	130	---	---	---	120	---	---	---	---	---	---	135	---	130	130	---	---	---	---	---	---	135
Bikovi >500kg/SM	140	140	155	---	---	135	140	130	135	---	140	---	140	---	---	150	---	---	---	---	---	---	140
Jagnjad	---	200	180	---	---	170	210	190	200	---	200	---	200	---	---	---	---	---	---	---	---	---	170
Jarad	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Junad/350-480	160	---	155	---	---	---	---	145	---	---	140	---	---	---	120	150	---	---	---	---	---	---	---
Junice	130	110	115	---	---	120	135	---	110	---	130	---	90	---	---	130	---	---	---	---	---	---	120
Koze	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Krave za klanje	95	100	95	---	---	80	85	80	90	---	90	---	85	---	80	105	---	---	---	---	---	---	100
Ovce	---	90	90	---	---	85	110	90	100	---	110	---	85	---	---	---	---	---	---	---	---	---	110
Prasad <25kg	---	130	120	---	---	160	160	140	140	---	110	---	160	---	170	190	---	---	---	---	---	---	140
Telad/80-160kg/SM	270	190	210	---	---	---	270	---	---	---	250	---	---	---	---	250	---	---	---	---	---	---	250
Tovljenici I klasa/90-120kg	100	90	85	---	---	110	80	100	85	---	90	---	85	---	100	100	---	---	---	---	---	---	85
Tovljenici II klasa/90-120kg	90	75	80	---	---	90	---	80	---	---	80	---	---	---	85	85	---	---	---	---	---	---	80
Tovljenici >120kg	90	65	75	---	---	80	70	---	75	---	70	---	---	---	80	80	---	---	---	---	---	---	75
Šiježad	---	120	150	---	---	---	175	140	---	---	130	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	140

CENE STOKE ZA KLANJE U EU
 CENE NA TRŽIŠTU ZEMLJE ČLANICE
 PRIX DE MARCHÉ - ETATS MEMBRES
 MARKET PRICES - MEMBER STATES

Datum
 20.03.06
 26.03.06

od:
 do:

(EURO/100kg PCDW)	BE	CZ	DK	DE	EE	GR	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	SI	SK	FI	SE	UK	EU	Promena poslednje			
Junad U2	314,65	287,87	335,18	351,30	398,84	362,99	378,00	294,79	416,03					341,40	334,07	334,05	249,84	363,70	295,71	271,71				278,19	278,51	383,17	-0,50			
Junad U3	292,40	278,83	335,32	349,00	384,50	359,05	363,00	294,38	412,12					334,38	324,34	336,35	247,74	363,00	292,64	249,66				282,47	279,74	361,63	2,25			
Junad R2	281,50	277,22	312,67	344,98	231,42	382,66	396,39	354,00	285,86	379,71				332,00	292,03	321,71	245,93	355,90	291,32	261,35				300,02	270,40	347,00	-0,12			
Junad R3	238,25	269,44	317,09	338,99	380,26	332,00	347,00	288,21	381,76					223,11	347,78	286,48	328,29	248,37	355,30	291,59				302,64	273,28	331,37	0,98			
Junad O2	251,55	253,79	296,72	304,85	187,33	370,85	292,40	301,00	275,99	334,95	328,37	183,22	226,49	295,30	248,26	347,78	289,78	307,84	342,20	284,83				258,54	260,46	245,27	0,20			
Junad O3	236,92	245,66	287,20	305,58	182,53	351,47	329,47	295,00	277,63	313,47	328,37	176,87	230,39	283,51	347,78	270,48	311,61	245,82	333,70	290,06				263,34	263,02	294,12	-1,31			
Junad	283,83	273,89	298,01	331,60	188,74	377,05	349,12	347,62	287,82	398,07	328,37	175,28	226,48	332,73	248,26	347,78	288,62	329,27	246,39	353,20	291,62			262,77	266,01	338,59	0,33			
Bikovi R3	284,23	223,01	298,32		270,00	260,86							219,20		287,59	238,62			286,38	244,55				266,66		288,11	-0,43			
Bikovi	284,23	223,01	298,32		270,00	260,86							219,20		287,59	238,62			286,38	244,55				266,66		288,11	-0,43			
Goveda U2					361,00	290,54								313,07											291,88		311,66	-1,36		
Goveda U3					361,00	290,69								312,58											341,01		322,62	0,15		
Goveda U4					340,00	291,04								321,21											290,03		291,25	1,15		
Goveda R4					303,32				335,00	285,06				306,45										270,18	285,37		299,76	-0,28		
Goveda R3					318,00	285,21			318,00	285,21				317,00										260,25	284,82		285,60	0,38		
Goveda R4					280,50	279,94			280,00	277,38				286,16										262,60	267,13		273,83	0,22		
Goveda O3					283,85				274,00	277,68				345,00										253,52	271,67		274,59	0,52		
Goveda O4					281,15	284,72			313,36	282,14				298,33										261,97	279,38		285,05	0,28		
Goveda	259,99				333,00				212,89					175,89	212,91				194,64					177,03		209,98	261,50	-0,19		
Krave R2	252,00	197,50	270,05	259,97	176,00	185,41	336,00	252,84	224,21					281,55	184,66			258,58	241,42	199,61				247,96	206,57	276,61	1,24			
Krave R3					196,91	267,37	262,64		235,37	320,00	254,40			178,61				261,74	238,64	199,96				232,15	196,86	247,56	-0,89			
Krave R4					236,28	179,55	214,97	237,04	172,75	166,56	162,92	269,00	233,06	214,25	137,13	175,48	264,30	181,59	236,11	214,79	185,74	150,90	147,98	171,36	207,12	238,88	175,33	220,62	0,79	
Krave O2	229,40	173,20	240,70	247,83	161,57	163,66	168,72	274,00	242,31	217,08				138,47	172,32	257,25	181,55	247,69	219,46	191,76	193,20	154,22	160,78	189,01	240,70	189,60	241,12	0,25		
Krave O3					219,48	173,51	238,96	253,34	148,79	161,58	134,05	265,00	244,73		141,17	168,87			251,89	223,87	200,48				164,20	166,79	228,62	187,21	219,06	-4,81
Krave O4	189,01	145,54	171,14	184,58	154,41	122,00	138,72	230,00	190,19	178,63	203,28	127,91	184,10	230,10	150,10			208,89	197,31	167,74	179,30	108,66	131,79	158,89	196,04	141,72	185,67	-1,83		
Krave P2	184,30	141,21	202,10	205,05	150,70	107,65	135,40	255,00	232,30	194,07	203,28	134,82	166,10	222,66	172,11			227,59	202,49	175,05				114,26	156,40	218,80	166,90	214,10	-0,57	
Krave P3	226,14	182,62	207,63	238,51	159,01	153,72	161,14	280,61	233,06	197,08	203,28	136,10	167,79	281,63	170,79	212,91	242,27	225,73	193,15	180,45	157,39	165,69	163,64	223,44	174,34	230,74	-0,54			
Krave	324,00				352,35	400,00	289,04	428,23						348,60				283,99		355,40				289,31	287,85	378,68	2,71			
Junice U2	305,50	213,18	332,90	301,68	341,74	395,00	292,37	426,57						318,50				286,79	211,74					284,18	294,05	364,40	2,51			
Junice U3	264,00	217,02	284,92	297,83	384,56	313,69	349,00	284,89	399,78					318,50				277,99	197,40	323,90	278,38	191,25		269,11	279,48	326,43	-5,25			
Junice R2	250,50	213,25	309,05	292,88	373,07	328,69	350,00	286,02	396,33					152,29	171,58	304,00		233,58	282,53	208,83				274,24	286,28	313,74	1,82			
Junice R3	201,62	307,98	281,52		274,40	328,00	286,50							183,06				249,62	271,23	200,83				257,26	283,73	280,78	0,07			
Junice R4	199,35	268,84	237,25	194,93	368,91	297,85	274,00	273,75	257,02					143,05	170,42	262,10	190,61	242,05	196,99	314,00	245,92	183,66	241,53	231,72	255,19	244,86	0,61			
Junice O2	192,33	266,30	290,04		322,51	279,82	289,00	278,50	245,67	257,14	165,06	186,56	259,60	183,10				260,37	203,27					248,58	173,32	222,79	251,60	0,62		
Junice O3					260,15	282,00	279,13							257,14	168,26	191,49			243,87	206,91					225,74	179,52	211,01	247,43	233,75	
Junice O4	289,69	208,31	284,78	275,44	194,93	360,35	329,81	356,28	283,05	403,68				153,78	179,38	301,70	185,46	311,20	238,93	278,66	204,55	330,96	260,78	188,55	223,99	256,08	307,75	0,91		
Junice	248,65	229,02	257,61	286,14	176,26	339,42	314,88	309,34	273,26	365,05	256,71	156,15	199,89	296,50	191,18	292,16	247,51	285,80	216,25	314,48	248,33	200,02	222,60	248,88	268,63	292,07	0,16			
Poluitke	0,71	1,77	-1,49	-1,00	-0,73	1,47	-0,79	1,42	0,20	2,16	-0,15	-1,92	3,03	5,55	1,25	-1,97	-0,48	2,31	-0,78	3,56	2,36	1,24	0,22	-0,57	0,16					
Promena poslednje nedelje																														

Greške u držanju krmača

U Od rasipanja kukuruza do kasnog odbijanja prasadi gubi se mnogo. Za vreme suprasnosti krmače ne bi smele dobiti u težini više od 40 kilograma. Loša je navika nekih proizvođača da prasad ostave pod krmačom duže od pet nedelja.

Vrlo važan momenat u proizvodnji prasadi je redovno prašenje krmača i što veći broj žive prasadi po leglu. Da bi se to postiglo potrebno je ispuniti više uslova: dobre krmače, dobar smeštaj, pravilna ishrana, dobro zdravstveno stanje. Kvalitetna i dobro izbalansirana tablica ishrane krmača za vreme suprasnosti, a naročito dojenja prasadi, višestruko je značajna.

U poslednjih nekoliko godina neke od pomenutih uslova vrlo je teško ispuniti, ne samo zbog nestašice već i skupe hrane, slabog kvaliteta smeša i niske otkupne cene prasadi, tovljenika i krmača. Sve ovo ne bi smelo biti opravdanje za lošu i neracionalnu ishranu krmača jer su posledice propusta vrlo ozbiljne.

Poseban problem je navika proizvođača da sopstveni kukuruz ne računaju, već samo ono što kupuju kao dodatke. Kukuruz se vrlo neracionalno troši, rasipa, jer se krmačama daje znatno više nego što su njihove dnevne potrebe. Kada bi se deo ovako utrošenog kukuruza prodao za dobijeni novac mogli bi se kupiti super-koncentrati, ishrana krmača bi bila kvalitetnija, a troškovi ishrane se ne bi povećali.

Zbog ovako obilne ishrane kukuruznom prekrupom krmače se za vreme

suprasnosti utove, što nije poželjno. Za vreme suprasnosti one ne bi smele dobiti u težini više od 40 kilograma. Pred prašenje u trećem leglu masa krmača ne bi smela biti veća od 200 kg, bez obzira na rasu: Jorkšir, Švedski landras ili melez.

Velike i debele krmače sklone su raznim komplikacijama za vreme i posle prašenja. Ove komplikacije manifestuju se u sledećem:

Zbog slabih trudova otežana su i produžena prašenja. Veći je broj mrtvorodne prasadi. Češća su zapaljenja materice i vimena.

Posle prašenja ovakve krmače slabije jedu, naglo gube na težini. Debele krmače slabije doje i lošije su majke, češće gaze i gnječe prasad.

Ovakve krmače vrlo često se ne bucaju po odbijanju prasadi.

Loša je navika nekih proizvođača da prasad ostave pod krmačom duže od pet nedelja. Takva prasad kasnije počinju jesti i više iscrpljuju krmaču. Mršave i iscrpljene krmače ne traže nerasta po zalučenju prasadi. Koliko je taj problem ozbiljan može se zaključiti iz podatka da je za mnogo proteklih godina u dvorištima individualnih proizvođača prasadi u Kljajićevu lečen veliki broj plotkinja.

Jalovost je naročito izražena kod nazimica ili krmača posle prvog ili drugog prašenja, a posebno je velika u letnjim mesecima. Zbir jalovih dana tokom leta jednak je zbiru jalovih dana u ostala tri godišnja doba.

Gonjenje, bucanje plotkinja koje su tretirane SUGONALOM (vet. Zavod Subotica) javlja se u preko 90% slučajeva nakon prvog davanja injekcije.

Iz svega iznetog odgajivači prasadi mogu uočiti propuste koje su do sada činili. Otklanjajući ih dobiće više prasadi po krmači godišnje uz znatno manje troškove.

Milan Mandić, Veterinar, Kljajićevo
Izvor: Poljoprivreda.info